

FARG'ONA VILOYATI RISHTON TUMANI HOKIMINING QARORI

2022 - yil 14 - iyun

213-11-158-Q/22

Rishton tumani hokimligi

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 26-yanvardagi PQ-102-sonli hamda viloyat hokimining 2022-yil 8-fevraldagi 72-11-0-Q/22-sonli qarorlari to‘g‘risida

Aholiga ko‘rsatilayotgan endokrinologik yordamning samarali hamda zamonaviy tizimini shakllantirish, kasalliklar va ularning asoratlari profilaktikasini takomillashtirish, aholiga yuqori malakali endokrinologiya yordamini ko‘rsatish sifatini hamda ushbu yo‘nalishdagi tibbiyat xodimlarining salohiyatini oshirishga qaratilgan O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 26-yanvardagi “Endokrinologiya xizmatini takomillashtirish va ko‘lамини kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-102-sonli hamda viloyat hokimining 2022-yil 8-fevraldagi 72-11-0-Q/22-sonli qarorlari ijrosini ta’minlash maqsadida,

QAROR QILAMAN

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 26-yanvardagi PQ-102-sonli hamda viloyat hokimining 2022-yil 8-fevraldagi 72-11-0-Q/22-sonli qarorlari rahbarlik va ijro uchun qabul qilinsin.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining mazkur qarori bilan:

a) akademik Yo.To‘raqulov nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan endokrinologiya ilmiy-amaliy tibbiyat markazi (keyingi o‘rnarda – Markaz) – hududiy tibbiyat muassasalari – tuman (shahar) tibbiyat muassasalari o‘rtasida tizimli uzviy bog‘liqlikni ta’minlash;

sog‘liqni saqlash tizimining birlamchi bo‘g‘inida endokrin kasalliklar profilaktikasi, ularni barvaqt aniqlash va boshqarish dasturlarini amaliyatga joriy etish. Bunda:

birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari va ommaviy axborot vositalari orqali aholi o‘rtasida sog‘lom turmush tarzi, to‘g‘ri ovqatlanish hamda jismoniy

faollikni oshirishni targ‘ib etish;

oilaviy shifokorlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish orqali kasallikni barvaqt aniqlash va oldini olish ko‘lамини kengaytirish;

tuman (shahar) tibbiyat muassasalari tor soha mutaxassislari faoliyatiga endokrin kasalliklarni erta tashxislash, asoratlarining oldini olish algoritmlarini joriy qilish;

qandli diabetga chalingan bemorlarning zamonaviy dispanser nazorati (onlayn registr) tizimini joriy etish orqali har bir bemor holatining monitoringini yuritish;

aholining kasallikka chalinish xavfi yuqori bo‘lgan guruhlari, jumladan, bolalar, o‘smirlar, homilador va emizikli ayollarni yod preparatlari bilan bepul ta’minlash orqali yod tanqisligi kasalliklarining samarali profilaktikasini ta’minlash;

“Profilaktika makteblari”ga tor soha mutaxassislarini jalb etgan holda bemorlar va ularning oila a’zolariga endokrin kasallikni boshqarish usullarini hamda kasallik bilan yashashni o‘rgatish;

tashxislash va davolashning yuqori texnologiyali hamda innovatsion usullarini amaliyotga joriy etish orqali hududlarda va Markazda yuqori texnologik jarrohlik amaliyotlari ulushini oshirish;

endokrinologiya yo‘nalishida ilmiy-tadqiqot faoliyatini takomillashtirish, soha xodimlarining ilmiy salohiyatini oshirish aholiga ko‘rsatilayotgan endokrinologiya xizmatini tashkil etishning eng muhim yo‘nalishlari etib belgilanganligi;

b) 2022-yil 1-apreldan boshlab:

oilaviy shifokorlarni endokrin kasalliklarni tashxislash hamda davolash bo‘yicha qayta tayyorlash;

endokrin kasalliklar mavjud oilalarga maxsus tayyorgarlikdan o‘tgan patronaj hamshirasini biriktirish;

patronaj hamshirasi tomonidan endokrin kasalligi bo‘lgan, umumiyl holati qoniqarli yoki xavf guruhidagi aholini erta aniqlash va differensiallashgan yondashuv asosida kuzatib borish;

tibbiy kuzatuv natijalari bo‘yicha xavf omillari yuqori bo‘lgan bemorlarni shifokor oldi ko‘rige xonalari hamshiralari hamda oilaviy shifokorlarga yo‘naltirish;

endokrin kasalliklar bo‘yicha xavf guruhiga kiruvchi bemorlar ustidan doimiy kuzatuv o‘rnatish maqsadida barcha tibbiyat brigadalarini glyukometr va maxsus test yaproqchalari bilan ta’minlash;

tashxislash va davolash maqsadida bemorlarni bir kunlik diagnostik statsionar

kuzatish tizimini joriy etishni nazarda tutuvchi endokrin kasalliklarni erta aniqlash va maqsadli kuzatishni ta'minlash uchun tibbiy kuzatuv va patronajning yangi modeli joriy etilishi;

v) 2022 – 2024 yillarda respublika aholisiga endokrinologiya yordami ko'rsatishni rivojlantirish dasturi (keyingi o'rnlarda – Dastur) ilovaga muvofiq tasdiqlanganligi;

g) har yili kamida bir marta 40 yoshdan oshgan aholi qandli diabet va diabet oldi holatlari uchun maqsadli skriningdan o'tkazilishi hamda endokrin kasalliklar aniqlangan bemorlar bilan muntazam aloqa o'rnatilishi. Bunda, surunkali endokrin kasalliklar rivojlanishining oldini olish uchun endokrin kasalliklarni davolashning zamonaviy klinik protokollari va algoritmlari joriy etilishi;

2022-yil 1-fevraldan boshlab an'anaviy va masofaviy (aralash) usulda tibbiyot xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimi yo'lga qo'yilishi. Bunda:

patronaj hamshiralari hamda oilaviy shifokorlar uchun endokrin kasalliklarning oldini olish, erta tashxislash va davolash bo'yicha ikki haftalik o'quv kurslari tashkil etilishi;

endokrinolog shifokorlarni qayta tayyorlash uchun uch yarim oylik o'quv kurslari yo'lga qo'yilishi. Bunda, ular dastlabki ikki yarim oy davomida Markazda o'qitilishi hamda bir oy davomida tuman (shahar) ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalarida amaliyot o'tashi;

hududlarda faoliyat yuritayotgan endokrinolog shifokorlarning malakasini oshirish uchun bir oylik o'quv kurslari tashkil etilishi;

2022-yil 1-aprelga qadar:

zarur glyukometr, maxsus test yaproqchalari hamda ignalar markazlashgan tartibda xarid qilinishi va tibbiyot brigadalariga yetkazilishi;

birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalarida belgilangan standartlarga muvofiq jihozlangan shifokor oldi ko'rige xonalari tashkil etilishi;

tuman (shahar) ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalaridagi endokrinolog shifokor xonalari zarur tibbiy uskunalar bilan jihozlanishi belgilanganligi;

d) 25 yoshgacha bo'lgan qandli diabetning birinchi turi bilan kasallangan bemorlar analogli insulin hamda o'zini o'zi nazorat qilish vositalari (glyukometr va maxsus test yaproqchalari) bilan;

qandsiz diabet bilan kasallangan bemorlar, somatotrop yetishmovchilik bilan kasallangan bolalar hayotiy zarur maxsus dori vositalari (desmopressin va o'sish

gormoni) bilan;

25 yoshdan oshgan qandli diabetning birinchi turi bilan kasallangan insulinga muhtoj, shuningdek, qandli diabetning ikkinchi turi bilan kasallangan bemorlar odam insulini bilan;

qandli diabetning ikkinchi turi bilan kasallangan hamda ehtiyojmand sifatida “Ijtimoiy himoya yagona reyestri”da bo‘lgan bemorlarni metformin dori vositasi bilan bepul ta’minalash;

bemorlarga bepul beriladigan dori vositalari va tibbiy jihozlar markazlashgan tartibda xarid qilinishi hamda birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari orqali taqsimlash tartibi o‘rnatalganligi;

e) tibbiyot xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish, shuningdek, glyukometr, maxsus test yaproqchalari va ignalar, desmopressin, o‘sish gormoni, analogli insulin, odam insulini hamda metformin maxsus dori vositalarini xarid qilish bilan bog‘liq xarajatlar O‘zbekiston Respublikasi respublika budgetidan 2022 yilda sog‘liqni saqlash tizimi uchun ajratiladigan mablag‘lar hisobidan;

shifokor oldi ko‘rigi va endokrinolog shifokor xonalarini tashkil etish hamda zarur tibbiy uskunalar bilan jihozlash, shuningdek markaziy laboratoriyalarni tashkil etish bilan bog‘liq xarajatlar tegishli mahalliy budgetlar mablag‘lari hisobidan amalga oshirilishi;

j) Iqtidorli va malakali tibbiyot mutaxassislarini qo‘llab-quvvatlash hamda tibbiyot muassasalariga jalb qilish jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan Markaz hamda hududiy tibbiyot muassasalaridan shaffof tanlov asosida tanlab olingan 50 nafargacha endokrinolog mutaxassislarini har yili nufuzli xorijiy endokrinologiya markazlarida malaka oshirishga yuborilishi ma’lumot uchun qabul qilinsin.

3. Tuman hokimining o‘rinbosari Z.Umarov, tuman Tibbiyot birlashmasi (A.Usmonov) mazkur qaror talablariga muvofiq tumanda 2022 – 2024 yillarda endokrinologiya yordami ko‘rsatish tizimini takomillashtirish bo‘yicha viloyat dasturi asosida tuman dasturi ishlab chiqsin hamda xalq deputatlari tuman Kengashida ko‘rib chiqilishini va tasdiqlanishini ta’minalash.

4. Tuman hokimining o‘rinbosari Z.Umarov, tuman Tibbiyot birlashmasi (A.Usmonov), Moliya bo‘limi (I.Djurayev)lar bilan birgalikda shifokor oldi ko‘rigi va endokrinolog shifokor xonalarini tashkil etish hamda zarur tibbiy uskunalar bilan jihozlash, shuningdek, markaziy laboratoriyalarni tashkil etish choralarini ko‘rsin.

5. Tuman hokimligi Axborot xizmati (A.Dehqonov), “Rishton haqiqati” gazetasi tahririyati (Z.Yigitaliyev) mazkur qarorning mazmun-mohiyati ommaviy axborot vositalarida, shuningdek, aholi o‘rtasida keng yoritilishini ta’minalash.

Bunda, endokrin kasalliklarda sog‘lom turmush tarzining ahamiyati, dori vositalarini hamda o‘zini o‘zi nazorat qilish vositalarini qo‘llashga oid maxsus ko‘rsatuvlar, ijtimoiy reklamalar va roliklarning muntazam namoyishi yo‘lga qo‘yilsin.

6. Ushbu qarorning ijrosini samarali tashkil qilishga mas’ul va shaxsiy javobgar etib tuman hokimining o‘rinbosari Z.Umarov, Tibbiyot birlashmasi boshlig‘i A.Usmonovlar belgilansin.

7. Mazkur qarorning ijrosini nazorat qilishni o‘z zimmamda qoldiraman.

Tuman hokimi

S.Soliyev